Stockholms universitet

Kursbeskrivning för Straffrättens allmänna del (15 hp) VT 2025

1. Allmänt om kursen

1.1 Innehåll och målsättning

Kursen Straffrättens allmänna del m.m. är en specialkurs på avancerad nivå inom ramen för juristprogrammet. På kursen behandlas reglerna för tillskrivande av ansvar i straffrättens allmänna del, bland annat uppsåt och oaktsamhet, rättfärdigande och ursäktande omständigheter (däribland nödvärn, nöd, samtycke, excess, tillbakaträdande), förstadier (försök, förberedelse, stämpling), medverkansfrågor och psykisk störning (otillräknelighet m.m.). Undervisningen är obligatorisk och varvar föreläsningsmoment med bl a rättsfalls- eller casebaserade moment (all undervisning upptas i schemat som "seminarier").

Ett mindre moment på kursen (en tredjedel) behandlar valda frågor som aktualiseras av straffrättens umgänge med strukturella (klass-, genus-, ”kulturella”-) och brottsofferrelaterade perspektiv, inte minst av den kritik av olika slag som riktats mot straffrättens utformning och tillämpning från företrädare för sådana perspektiv. De frågor som här behandlas relateras till kursens huvudspår på ett sådant sätt att interaktionen bidrar till fördjupade kunskaper om vad som i olika sammanhang, i fråga om utformning såväl som tillämpning, kan förväntas av straffrätten.

1.1.2 Förkunskapskrav

Tillträde till undervisning och examination har studerande som uppfyller det generella kravet för tillträde till specialkurser genom godkända resultat i obligatoriska kurser om minst 150 högskolepoäng inom juristprogrammet, bland vilka godkända resultat i de obligatoriska kurserna straffrätt och processrätt ska ingå.

1.1.3 Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna visa:

- Fördjupad kunskap om straffrättens allmänna del och -läror samt interaktionen mellan å ena sidan dem, å andra sidan straffrättens speciella del (de särskilda brottstyperna).

- Förmåga att identifiera och analysera komplexa straffrättsliga problem samt med hjälp av straffrättslig metod kunna argumentera för lösningar på dessa problem.

- Förmåga att självständigt och kritiskt utvärdera det straffrättsliga regelverket i ljuset av politiken och samhället i övrigt samt föreslå möjliga förändringar av regelverket.

- Förmåga att självständigt planera och genomföra ett större skriftligt arbete samt presentera slutsatserna av detta arbete muntligt.

2. Närmare om kursens uppbyggnad

2.1 De olika kursmomenten

Kursen innehåller två moment, som pågår parallellt: (1) Straffrättens allmänna del (två tredjedelar av kursen) och (2) m.m. (en tredjedel av kursen).

På momentet straffrättens allmänna del behandlas främst regelverket för tillskrivande av straffrättsligt ansvar enligt brottsbegreppet. Föreläsnings- och seminariemoment varvas. På de senare behandlas främst rättsfall och case-frågor. Momentet examineras genom en skriftlig tentamen.

Momentet m.m. behandlar straffrättens umgänge med strukturella (klass-, genus-, ”kulturella”-) och brottsofferrelaterade perspektiv, inte minst den kritik som riktats mot straffrättens utformning och tillämpning från företrädare för sådana perspektiv. Efter ett par inledande seminarier examineras momentet genom författande och presentation av en promemoria.

2.2 Obligatorier

All undervisning är obligatorisk. Frånvaro kan ske från två undervisningstillfällen utan särskild ansökan om dispens. För ytterligare frånvaro krävs dispens.

Det är även obligatoriskt att varje student författar ett större skriftligt arbete och presenterar det muntligt. Dessa moment är poänggivande. Beträffande den muntliga presentationen av det skriftliga arbetet, föreligger överhuvudtaget inte rätt till dispens.

3. Krav för deltagande i undervisningen

3.1 Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen.

3.2 Omregistrering

Omregistrering på kursen görs av kursadministratören.

3.3 Avregistrering

En student som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig inom tre veckor efter kursstart. Avregistreringen görs via ditt studentkonto i Ladok. Detta är av stor vikt då du på så sätt räknas som förstagångsregistrerad när du registrerar dig nästa gång och därmed är garanterad en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel.
Kontakta CSN för mer information!

3.4 Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp i Athena måste du vara registrerad på kursen.

De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja grupp först. Tiden för registrering anges i Athena. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats samt efter principen "först till kvarn".

4. Studieanvisningar

4.1 Kurslitteratur/läroböcker

Asp, Petter & Ulväng, Magnus: Kriminalrättens grunder, Iustus, senaste upplagan.

Lernestedt, Claes: Dit och tillbaka igen. Om individ och struktur i straffrätten, Iustus, senaste upplagan.

Vidare består kurslitteraturen av sammanlagt tre kurskompendier. Dessa finns upplagda på Athena under kursinfromation.

Studenter som väljer att använda äldre lagböcker eller äldre författningssamlingar än från 2020 gör detta på egen risk. Det är ingenting som kursföreståndaren rekommenderar.

4.2 Källmaterial

-Sveriges Rikes Lag (Norstedts) eller
-Sveriges Lagar / Sveriges Lag (Studentlitteratur) eller
-Svensk lag (Iustus), eller

4.3 Förberedelser inför undervisningen

Studenten ska ha förberett sig samt vara beredd att redovisa och diskutera förelagda uppgifter inför seminarierna.

5. Examination

5.1 Examinationsmoment

Examination sker genom aktiv närvaro vid de fysiska seminarierna, författande av ett skriftligt arbete, muntlig presentation av detta arbete samt skriftlig tentamen (salsskrivning). Betyg på kursen sätts efter en sammanvägning av dessa moment. För att bli godkänd på kursen fordras att samtliga lärandemål för kursen är uppfyllda.

Bedömningskriterier för den skriftliga uppgiften samt redovisningen av denna:
- Ämne och problemformulering.
- Faktakunskap och insikt i ämnet.
- Framställning.
- Material och metod.
- Analys och argumentation inklusive självständighet.
- Slutsatser, källor och formalia.
- Språkbehandling.
- Muntlig redovisning och diskussion vid seminarietillfället.

Plagiat och självplagiat vid författandet av den individuella pm-uppgiften är inte tillåtet. Plagiatkontroll görs alltid för inlämnade pm-uppgifter. Rena avskrivningar m.m. från andra personers skriftliga arbeten utgör plagiat och upptäcks alltid vid plagiatkontroll. Även samarbete mellan studenter kan utgöra plagiat. PM-uppgiften utgör ett självständigt arbete som ska utformas individuellt. Texten ska skrivas och utformas personligen av studenten själv och får inte utformas av AI-verktyg. Samtliga studenter har ett ansvar att hålla sig informerade om vilka regler rörande plagiat och självplagiat som gäller. Mer information om

plagiat och självplagiat finns på på följande länk på Juridiska institutionens hemsida: https://www.su.se/juridiska-institutionen/utbildning/under[1]utbildningen?cache=1%27&open-collapse[1]boxes=collapseCollapsible1630941566548_487710.0100000.0. Regelbrott föranleder en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

5.2 Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska som huvudregel göras i Ladok senast 10 kalenderdagar före dag för tentamen (undantag kan behöva göras vid t.ex. röda dagar).
Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. En student som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betygsskala (AB, Ba, B och U) få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratören minst 10 kalenderdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratören (se nedan under ”Funktionsnedsättning”).

5.3 Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

5.4 Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Var gärna på plats minst 15 minuter innan salstentamen startar.

Vid tentamen tillämpas olika examinationsalternativ. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på Juridiska institutionens hemsida. Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Vid tentamen i kursen Straffrättens allmänna del tillämpas alternativ 2.

5.5 Betygskriterier

5.5.1 Betygskriterier enligt den fyrgradiga betygsskalan

AB (Med beröm godkänd)

Studenten identifierar relevanta frågeställningar inom kursens områden (främst regelverket i straffrättens allmänna del och de perspektiv som behandlas under momentet m m, se ovan). Studenten visar mycket god förståelse för och mycket god kunskap om ämnesområdet. Rättsliga och teoretiska begrepp används av studenten på ett nyanserat, vetenskapligt och relevant sätt. Studenten motiverar sina ställningstaganden mycket väl och hämtar stöd i kurslitteratur, rättskällor samt andra källor med ett kritiskt förhållningssätt.

Ba (Icke utan beröm godkänd)

Studenten identifierar flertalet relevanta frågeställningar enligt redogörelsen för områden under (AB) ovan. Studenten visar god förståelse för och god kunskap om ämnesområdet. Rättsliga och teoretiska begrepp används av studenten på ett vetenskapligt och relevant sätt. Studenten motiverar sina ställningstaganden väl och hämtar stöd i kurslitteratur, rättskällor samt andra källor med ett kritiskt förhållningssätt.

B (Godkänd)
Studenten identifierar de mest relevanta frågeställningarna enligt redogörelsen för områden under (AB) ovan. Studenten visar förståelse för och kunskap om ämnesområdet. Rättsliga och teoretiska begrepp används av studenten på ett vetenskapligt och relevant sätt. Studenten motiverar sina ställningstaganden godtagbart och hämtar stöd i kurslitteratur, rättskällor samt andra källor med ett delvis kritiskt förhållningssätt.

U (Underkänd)

Uppnår inte samtliga de krav som ställs för betyget B.

5.5.2 Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

Student som begär det har rätt att få betyg enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala. Begäran skall framställas av studenten före examinationstillfället på så sätt som fastställs av Juridiska institutionen. Betyget enligt den sjugradiga betygsskalan gäller i sådant fall istället för det ordinarie betyget. Som godkänt betyg enligt den sjugradiga betygsskalan används något av vitsorden:

A (Utmärkt)

B (Mycket bra)
C (Bra)
D (Tillfredsställande)
E (Tillräckligt)
Fx (Otillräckligt)
F (Helt otillräckligt)

5.6 Begäran om omprövning

Begäran om omprövning lämnas på särskild blankett till kursadministratören, som finns i blankettarkivet på hemsidan. Begäran ska vara noga motiverad och en kopia på tentamen måste bifogas.

6. Funktionsnedsättning

6.1 Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på Studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar.

När ansökan är mottagen kontaktas du av Studentavdelningen för att boka ett personligt möte. Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som Studentavdelningen utfärdat. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

6.2 Examination vid funktionsnedsättning

Observera att du senast 3 veckor före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratören att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att

examinationen kan genomföras som önskas. Observera också att tentamensanmälan ska göras på sedvanligt sätt som huvudregel senast 10 kalenderdagar före tentamen (undantag kan behöva göras vid röda dagar). Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men senast vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör/amanuens och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

7. Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursvärdering i slutet av kursen. Kursvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt och de synpunkter och idéer som framförs i kursvärderingen övervägs alltid noga.

8. Kontaktuppgifter

Kursansvarig: Erik Svensson

Kursadministratör: Gia Le Truong
Telefon- och mottagningstider: tisdagar och torsdagar kl. 9-11
Telefon: 08-16 32 92
Rum: C720
E-post: strall@juridicum.su.se